

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quam sobrii esse debeant, qui liberis procreandis dant operam cap. ix

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

uxor utero (nisi fornicationis metus aliter suadeat) pudicos cōiuges sese à concubitu continere par est: sicut legitur de Zenobia Perfarū regina Odenatī regis uxore, quātate fuit continentia, ut nunquā nisi tentatis cōceptionibus admiserit uirū. Nā hæc quū semel cōcubuisset expectatis mēsis continebat, si forte grauida foret, ut si minus rursus quærēdis liberis opam daret. Fuit hæc una omnium foeminarū sane animo, & fortitudine plusquā uirili, et ad arma potius, quā ad colū, aut fūsum genita: uicquā deo ut Aurelianus Augustus de ea multo labore in p̄lio suo perata, non erubuit Romæ agere tanquā de potentissimo rege triumphum. Cæterū non est hæc in ea tanta continentia à foeminis in exemplum trahenda, sicut nec in praeliis. Id tamē uirorū potius officium esse putarē, quā foeminarum: attamen nō præstandum, nisi ex consensu mutuo, et quatenus ita res poscat, et uxor nō queratur. In his, nō ius est mutuū, & p̄pter imbecilitatem utriusque sexus, nō minus hic præsto esse debet obsequium uiri, quā foeminae ne quid interim matrimonialis pudicitia detrimenti patiantur. Nulla ergo lex præscribitur cuiquam in ea re, quoniam niam uxor non habet potestatem sui corporis (ut docet Apostolus) sed uir, et similiter nec uir non habet ius sui corporis, sed uxor. Quamobrem sit honorabile cōnubium in omnibus, & torus immaculatus, a motis inde procul abominandis libidinibus in quibus (ut diximus) nec uxor marito, nec maritus uxori ulla obsequii lege tenetur. Admonere hæc superfluum uideri potuisset, si pudicis, & honestis tantum coniugibus scriberemus, & non potius foedis, & adulteris, ut corrigantur, quibus nihil tam nefarium est, quod uitandum putent, nihilque tam abominabile, quod horreant: modo suam nefariam, furiosamque libidinem expleant.

Quam sobrii esse debeant, qui liberis procreandis dant operam.

Cap. IX.

EE ii

DE PVDICITIA MATRIMONII.

Non erit ab re his fortassis addere, quam sobrii
 q̄q; modesti esse debeant, qui gignendis liberis
 dant operam: quando hic de coniugatorum pu
 dicitia, modestiaq; dicatur. Plutarchus insignis auctor
 præclare in libro, quem de educandis liberis inscripserat
 maritos præmonet, quum generandi causa mulieribus
 sese coniunxerint, ut sobrii & modestissime epoti sint:
 quoniam euenire plerūq; solet, eos, qui à parētib; ebrii
 is uel bene epotis seminentur, postmodum, & uini auis
 dos, & ebriosos supra modum esse: et temulentos facile
 atque frequenter fieri. Ea propter Diogenes adolescentem
 quendam intultus, qui ex temulentia furebat, Adol
 lescens, inquit, ebrius te seminauit pater. Id quoq; non re
 tituit in suis legibus Plato: qui præcepit uinum nequa
 bibendum esse uiro, uel mulieri ea hora qua liberis ope
 ram dare constituit. Idcirco Persas legimus, qua die cū
 uxoribus essent congressuri, nihil præter malum, aut me
 dulam cameli uesci solitos. Verum sicut sobrietas cor
 poris ad gignendæ prolis operam magno opere consen
 tanea est: ita & animi tranquillitas summe necessaria. Prop
 terea ut uino, & cibo: sic & ira, & odio maxime temper
 randum est. Quandam enim nescio qua occulta uis ex
 animo in corpus transiliunt uitiorum contagia: et e cor
 pore rursus in animum. Est enim animaduersum ab his,
 qui rerum naturas curiosius perscrutantur: q̄ ut stultos
 & ebriosos bene epoti generare cōsueuerunt, sic
 et furiosos, & impios iracundi. Id etiam prædictis ad
 dunt, ad gignendam prolem congressus raros aptiores
 esse, quam frequentes atque etiam multo salubriores.
 Quod Pythagoras & ipse uerum esse confirmat, ita de
 uenereorum tempore frequentiaq; diffiniens. Venerea
 inquit æstate non sunt facienda, autumnō, ac uere raro:
 nam omni tempore graua sunt, sed æstate mortifera.
 Etenim præcox senium, & multi sæpe morbi, & multa
 poenitenda solent intempestiuam uenerem sequi. Roga

fus autem is à quodam quo tempore potissimum esset
coeundum cum foeminis tunc inquit, quum te ipso in,
firmior effici uelis. Medici item nostri eum tantum con-
cubitum ducunt esse salubrem, qui uel raro, uel alternis
noctibus, siue per maiora interualla fiat. Scribunt iidem
de hac ipsa re curiosius multa, quæ satius duxi pertransi-
re, quàm lectorem uerbis superfluis onerare.

Quod uxores maritis obtemperare non de-
beant in his, quæ ab eis turpiter petun-
tur. Cap. X.

Illud uero prætereundum non est, at in primis cauē-
dum, ne alliciatur uxor blanditiis ad illicita: ne mi-
nus aut ui, aut dolis, indicatur ad perpetiendā nefas-
ria, quæ ut foeda factu sunt, ita & memoratu nefanda,
nec sane digna ut hic à me expressius proferantur. Et, n.
sunt quidam adeo impudentes, atque ita rationis, & hos-
nestatis immemores, ut cōtra ius, fasq; misellas muliercu-
las blandis munusculis captent, atque eas sibi in omnio-
bus dolo malo morigeras, atq; obsequentes reddant.
Sunt etiam qui eas ipsas quum nolint: minis, uiq; cogāt
contra honestatem, & decorum inuitas sustinere. Ne qua
quam tantum iuris debet esse in uxores maritis, ut etiam
in his, quæ improbe, incestuose uel petant, mos sit illis ul-
lo pacto gerendus. Nam sicut uiris turpia, & obscœna,
quæ præ uerecundia pudet fari, imperare turpe est: ita
pari iure uxoribus foedis, ac turpibus maritorum uotis
parere nefariū. Corporis, enim pudicum usum uxores
maritis debent, non monstruosos, & præter hominum
naturam turpiter ex cogitatos concubitus: similiterq;
uoluptatem, quæ naturaliter in eis rebus inest, non præ-
posterat, atq; nefarias libidines, & quæ etiam in lupas
naribus à meretrice, non nisi grauatè, & difficile impe-
trantur.